

De wraak is aan mij

Van Marie NDiaye zijn eerder verschenen bij De Geus

Lieve familie
De tijd van het jaar
Heksenschool
Rosie Carpe
Drie sterke vrouwen
Ladivine

Marie NDiaye

De wraak is aan mij

Uit het Frans vertaald door Floor Borsboom

Roman

DE GEUS

Deze uitgave is tot stand gekomen met steun van
het Institut Français des Pays-Bas

**INSTITUT
FRANÇAIS NL**

De vertaalster ontving voor deze vertaling een projectsubsidie
van het Nederlands Letterenfonds

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Oorspronkelijke titel © *La vengeance m'appartient*,
Éditions Gallimard, 2021

Oorspronkelijke tekst © Marie NDiaye, 2021

Nederlandse vertaling © Floor Borsboom en De Geus BV,
Amsterdam 2024

Omslagontwerp Rouwhorst + Van Roon

Omslagillustratie © Rytis Bernotas

Typografie binnenwerk Perfect Service, Reeuwijk

ISBN 978 90 445 4738 2

NUR 302

Van de man die op 5 januari 2019 schuchter, bijna angstig haar kantoor betrad, wist mr. Susane ogenblikkelijk dat ze hem lang geleden al eens had ontmoet, op een plek die haar haarscherp en met zo'n schok te binnen schoot dat het aanvoelde als een harde klap tegen haar voorhoofd.

Haar hoofd kantelde licht achterover, zodat ze de begroeting van haar bezoeker, een timide gemompel, niet meteen kon beantwoorden en er een zekere gêne tussen hen bleef bestaan, zelfs nadat mr. Susane zichzelf weer meester was geworden en ze de man vriendelijk had begroet, glimlachend, hartelijk en geruststellend, zoals ze er een eer in stelde eenieder te ontvangen die haar kwam raadplegen in haar kantoor.

Ze wreef tweemaal werktuiglijk over haar voorhoofd omdat ze er een vage verwonding meende te voelen en dacht er toen niet meer aan.

Toen ze die avond in haar bed opnieuw een trage en zware hand naar haar voorhoofd zou brengen maar dit gebaar zou onderbreken omdat ze eigenlijk helemaal geen pijn voelde, zou ze zich plotseling weer de klap herinneren die ze had gevoeld toen ze die onopvallende, onbeduidende man, even nietszeggend van gezicht als van gestalte, haar kantoor binnen had zien komen.

Groot was haar verbazing: waarom had ze pijn gevoeld in plaats van blijdschap?

Waarom had ze, ervan overtuigd dat ze iemand terugzag die haar tweeëndertig jaar geleden in vervoering had gebracht, het gevoel gehad dat iemand haar wilde vermoorden?

Terwijl mr. Susane een tijdlang naar Gilles Principaux luisterde, dacht ze meermaals: ik ken jou en ik weet wat jou is overkomen, waarmee ze haar zekerheid dat ze ooit met die man te maken had gehad verwarde met wat ze wist, omdat ze het in de krant had gelezen, van de ramp die hem getroffen had.

Tijdens hun onderhoud wekte hij geen enkele keer de indruk dat hij zich herinnerde dat hij haar ooit had ontmoet, of zelfs maar, wellicht, dat die vage herinnering van invloed was geweest op zijn beslissing om haar te consulteren.

Want op welke belangrijke zaken kon mr. Susane zich nu laten voorstaan?

Wat had een vermogend man, verpletterd maar helder van geest, ertoe kunnen brengen, vroeg ze zich af, om mr. Susane voor de verdediging van zijn vrouw uit te kiezen, behalve wellicht een vage, bijgelovige trouw aan de schitterende momenten die het leven hem had geschonken?

Maar Principaux vertelde haar niets over de redenen, hoe verward ook, hoe dwaas ook, van zijn keuze.

De blik die hij op mr. Susane vestigde was eerst nog ontwijkend, maar werd steeds zelfverzekerder terwijl hij antwoord gaf op haar vragen, en mr. Susane kon, hoe ze ook haar best deed, in die op haar gezicht gerichte blik geen spoor ontwaren van een 'ik ken jou'.

Omdat ze hem niet kon vragen: Waarom komt u gezien de ernst van de zaak naar mij toe, terwijl ik geen gerenommeerde advocaat ben in Bordeaux, stelde ze hem ervan op de hoogte dat zijn vrouw, Marlyne Principaux, in staat van beschuldiging gesteld, er officieel mee moest instemmen dat mr. Susane haar vertegenwoordigde.

Ging zij daarmee akkoord?

‘Ja, natuurlijk,’ antwoordde hij op zo’n vanzelfsprekende toon, met opeens zoiets bits en antipathieks in zijn gespannen gelaatstrekken dat mr. Susane er een fractie van een seconde aan twijfelde of zij wel degene voor zich had die zij nooit vergeten was.

‘Mr. Lasserre was tot nu toe de advocaat van mijn vrouw, maar we mogen hem niet, Marlyne noch ik,’ had Principaux in het begin al gezegd. ‘Ik sta er dus op dat we een andere nemen, voor Marlynes bestwil.’

Op het moment dat Principaux opstond om te vertrekken, vroeg ze hem of hij vroeger in de wijk Caudéran had gewoond.

‘Ja,’ zei hij, ‘toen ik jong was, hoezo?’

Toen glimlachte hij en heel zijn gezicht lichtte blij, kinderlijk op, kreeg opeens iets aantrekkelijks, waarvan mr. Susane zich des te geestdriftiger rekenschap gaf omdat ze datzelfde gezicht een minuut eerder tot haar grote teleurstelling haast afstotelijk had gevonden.

Maar waarom zou ze zich teleurgesteld voelen, of Principaux nu degene was die ze zich herinnerde of dat hij met dat alles niets te maken had?

Ze antwoordde, van haar stuk gebracht, dat ze als kind een familie in Caudéran had gekend.

Ze hoefde hem niet te horen uitroepen: ‘Daar zijn er veel

van!' om te beseffen hoe onzinnig haar antwoord was.

Er woonden inderdaad veel mensen in Caudéran.

Wie was Gilles Principaux voor haar?

Hoe dat te weten, hoe te vertrouwen op dat opwindende, pijnlijke en verontrustende gevoel dat hij de adolescent was geweest op wie zij ooit voorgoed verliefd was geworden in een huis in Caudéran dat zij nu niet meer zou herkennen?

Mr. Susane betrapte zich erop dat ze stotterde.

'Hoe heette die familie?' vroeg Principaux met een blik van opgewonden afwachting, alsof hij zich al verheugde op de relatie die hij ongetwijfeld zou weten te leggen tussen die mensen en hemzelf, ja zelfs, dacht ze bij zichzelf, alsof hij zich verheugde op het vooruitzicht zo nodig een relatie te moeten verzinnen en aannemelijk te maken tussen die familie en hemzelf, om mr. Susane het genoegen van een verbondenheid, een samenhang tussen alles te verschaffen.

'Ik weet het niet, of liever, ik weet het niet meer,' mompelde mr. Susane.

Toen sloeg ze haar advocatentoon weer aan en zei tot besluit dat ze wachtte op de brief van mevrouw Principaux die haar met haar verdediging zou belasten.

Ze deed haar deur open en ging opzij om hem uit te laten.

Toen leunde hij tegen de deurlijst en fluisterde met een klaaglijke grafstem: 'U bent de enige die ons kan redden.'

Mr. Susane zou later aan haar geheugen twijfelen, kon niet besluiten of hij 'ons redden' of 'mij redden' had gezegd.

Hij voegde er nog iets onbeduidends aan toe als: 'U gaat ons toch van deze nachtmerrie verlossen?'

Dat verbaasde mr. Susane ten zeerste.

De hoop om te worden bevrijd van de gevolgen van een gruwelijke gerechtelijke dwaling, een afschuwelijke vergissing, kon ze maar al te goed begrijpen.

Maar de nachtmerrie was in dit specifieke geval niet

het gevolg van enige verwarring, van enig misverstand, de nachtmerrie was het leven zelf van deze man, en de daden die dat leven verwoestten hadden ook echt plaatsgevonden en konden niet ongedaan worden gemaakt aangezien de doden niet uit zijn droom zouden opstaan om een tweede keer geboren te worden.

Wilde Principaux, dacht ze bij zichzelf, dan wakker worden uit zijn droom?

Dacht hij echt dat op een later moment in zijn leven, op een heldere en doorschijnende ochtend, zijn kinderen weer ongedeerd, vrolijk en argeloos op hem af zouden komen rennen?

Van welke droom wilde hij dankzij mr. Susane precies worden verlost?

Toen ze die avond naar huis ging, reden er vanwege de ijzel geen trams meer.

Nog geen dag geleden zou ze, als ze haar schoenen over het bevroren plaveisel had voelen glijden, onmiddellijk aan Sharon hebben gedacht.

Ik hoop dat ze op tijd de tram heeft kunnen nemen, zou mr. Susane hebben gedacht, omdat ze haar werkster niet graag op een ijskoude avond op de fiets naar huis zag gaan.

Maar die avond dacht ze niet aan Sharon, omdat ze te druk bezig was zich elk detail van het bezoek van Principaux te binnen te brengen, tot haar verontrusting moest vaststellen dat niet alles wat hij had gezegd zich in haar geheugen had vastgezet (had hij 'mijn vrouw' of 'mijn echtgenote' gezegd, had hij haar voornaam genoemd of meende mr. Susane zich dat te herinneren omdat ze de voornaam Marlyne in de krant had gelezen?) en zich naar huis haastte om alles op te schrijven wat ze nog in haar hoofd had.

Wie was Gilles Principaux voor haar?